

*Księga pamięci gminy żydowskiej
w Siedlcach. Wspomnienia*

(w łomżyńskim cyklu:
„Pinkasy przedniemeńskie” , część XI)

Tłumaczenie z jidysz

Anna Szyba - tłumacz wiodący
Aleksandra Król

Tłumaczenie z języka hebrajskiego

Michalina Jadczyk
Ewa Wroczyńska
Witold Wrzosiński

Tłumaczenie z języka angielskiego
Miroslaw Reczko

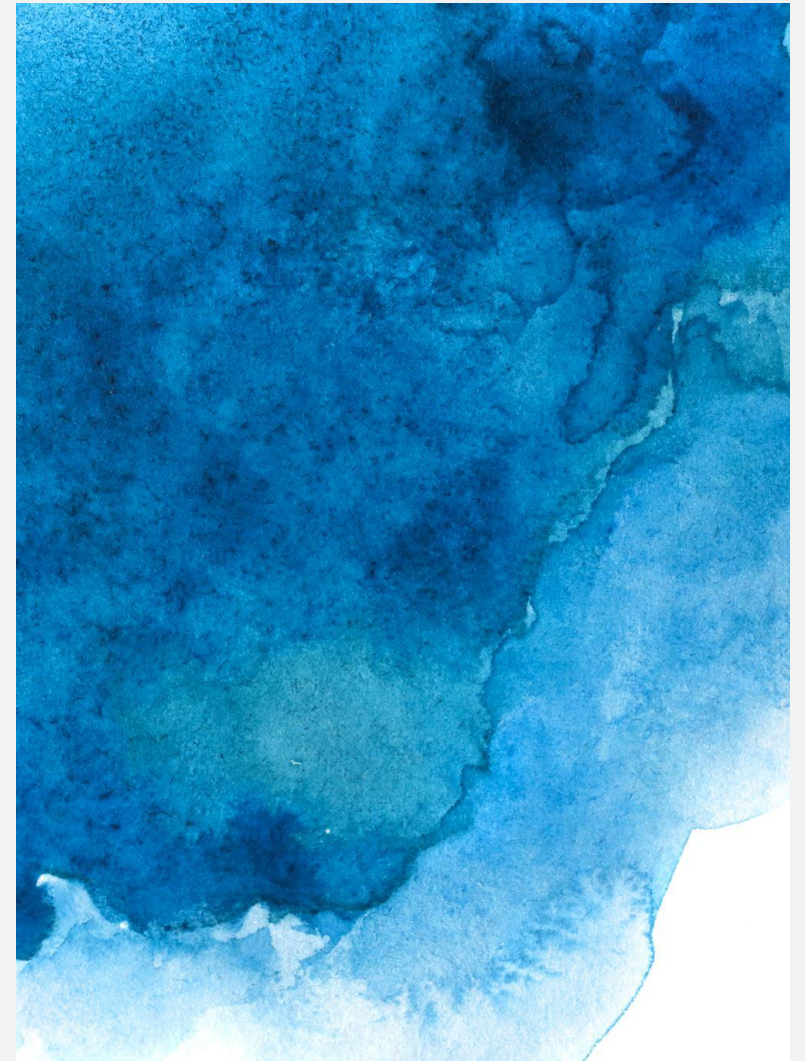
Buenos Aires 1956

Łomża - Siedlce 2024

**Jak wyglądały Siedlce i jak
zmieniała się liczba ich
mieszkańców w XIX wieku**
wspomniany już prof. J. Mikulski
podaje liczby dotyczące wzrostu
ludności miasta w ciągu XIX w.:

1821 r. – ludność ogółem **4441**;
2908 – Żydów (65,5)

1878 – ludność ogółem **11931**;
8156 – Żydów (68,3)

*Z głębokim smutkiem przystępujemy do publikacji „wspomnienia o żydowskiej społeczności Siedlec”.
Ta społeczność, w której się wychowywaliśmy i wyrosliśmy, już nie istnieje. Okrutna i zła ręka
zniszczyła ją. Ta księga pamięci ma uwiecznić pamięć o życiu świętej gminy siedleckiej i jej
tragicznym końcu.*

KPGŻS, s. 9.

Księga ta będzie służyła jako macewa ku pamięci naszego miasta... Będzie rozjaśniać niepamięć i opowiadać synom historię ich ojców w Diasporze. Wyleje ducha miasta na naszych synów i stanie się falą świadectwa dla tych, którzy przyjdą po nas.

„Wiem, jak trudno jest mówić, wyrażać to, co się czuje i myśli, a zwłaszcza pisać na te tematy. A z drugiej strony, jak trudno jest tego słuchać, słyszeć, a nawet czytać. Ale nie ma wyjścia, musimy płakać i pamiętać o tych, których brakuje, o chłopcach, którzy odeszli przedwcześnie, którzy byli ważną częścią naszego życia... No cóż, przelejemy pamięć o nich na papier, bo wierzę, że są tacy, którzy wciąż słyszą to, co płynie z serca, że jest jeszcze uważne ucho i można wyrzeźbić okno do wielu serc” (KPGŹS, s. 195).

The background of the image is a watercolor wash. It features a gradient of blue colors, ranging from a deep, dark blue on the left to a very light, almost white blue on the right. The edges of the color wash are soft and irregular, characteristic of watercolor painting. The overall effect is a textured, artistic backdrop for the text.

**EMIGRACJA,
CZYLI POTOMKOWIE ŻYDÓW SIEDLECKICH
W POLSCE I NA ŚWIECIE**

Żydowska emigracja do Stanów Zjednoczonych rozpoczęła się w roku 1895. Liczba siedleckich emigrantów była wówczas jeszcze mała, bo w tym czasie w Siedlcach emigrację traktowano jako grzech. Były rodziny, które wstydziły się swoich synów czy córek za to, że wyjechali do Ameryki tak jak wstydzi się za wychrztę w rodzinie. Były przypadki, kiedy młodzi bojąc się, że ich rodzice będą przeciwni ich wyjazdowi do Ameryki, wyjeżdżali potajemnie. Dopiero po jakimś czasie rodzice dowiadywali się o tym. Żartowano na temat takiego rodzaju emigracji. Mówiono, że syn takiego i takiego wyjechał do Ameryki, kiedy ten poszedł zamknąć sklep. Zdarzało się, że rodzice okrywali się żałobą, odsiadawali sziwę, odmawiali kadysz za syna, który swoją ucieczką okrył ich takim wstydem.

Zupełnie inne nastawienie było w stosunku do emigracji do Ziemi Izraela. Takiego emigranta otaczano szacunkiem.

Projekt tłumaczenia i publikacji polskiego wydania *Księgi pamięci gminy żydowskiej w Siedlcach. Wspomienia*, która w języku jidysz i hebrajskim ukazała się w roku 1956 w Buenos Aires, zrodził się w latach osiemdziesiątych w myślach zespołu świadomej grupy osób, historyków (m.in. Edward Kopówka, Przemysław Maksymiuk) działających w Towarzystwie Miłośników Podlasia w Siedlcach.

Projekt udało się zrealizować dzięki merytorycznej i życzliwej współpracy z Archiwum Państwowym w Siedlcach.

W promocji "Księgi pamięci gminy żydowskiej w Siedlcach" wsparła naszą inicjatywę Miejska Biblioteka Publiczna w Siedlcach.

Barǳo ǳiękujemy dyrektorom obu tych instytucji za efektywne współǳiałanie.

Z wyrazami szacunku
Małgorzata K. Frąckiewicz

Inicjatorka i koordynatorka cyklu "Pinkiasy przedniemeńskie"